

‘หนองโพ’รำลึกพระเมตตาคุณานุคุณ

พระราชทานโรงนมแม่แห่งแรก-สร้างอาชีพยั่งยืน

รายงาน

หนึ่งในพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่มีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวราชบุรีคือการพระราชทานความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ต.หนองโพ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ซึ่งนำไปสู่การก่อตั้งสหกรณ์โคนมหนองโพ จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) และโรงงานผลิตนมพาสเจอร์ไรส์เป็นครั้งแรก ยังความอยู่ดีมีสุข เป็นอาชีพที่ยั่งยืนของเกษตรกร รวมถึงพสกนิกรไทยมีโอกาสบริโภคนมสดบรรจุกล่องเป็นสิ่งที่ชาวหนองโพยังรำลึกและจดจำมาถึงทุกวันนี้

ยุทธ วัฒนกุล อดีตประธานสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) บอกเล่าเรื่องราวครั้งเฝ้าฯถวายงาน ในยุคแรกของการตั้งสหกรณ์โคนมหนองโพว่า หลังกรมปศุสัตว์เปิดสถานีผสมเทียมแห่งที่ 3 ของประเทศ ขึ้นที่ ต.หนองโพ ตามคำร้องขอของเกษตรกร ในปี พ.ศ.2502 ทางราชการได้สนับสนุนการเลี้ยงโคนมขึ้น ซึ่งได้รับความนิยมจากเกษตรกรมากขึ้นทั้งในเขต จ.ราชบุรี และ จ.นครปฐม ทำให้มีน่านมดิบมาก และเกิดปัญหาสถานที่จำหน่ายน่านมดิบตามมา สมัยนั้นสวนจิตรลดาไม่มีพืชรากนาขวัญ มีเกษตรกรเดินทางไปสวนจิตรลดา ได้กราบบังคมทูลปัญหาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมขอพระราชทานความช่วยเหลือแก้ปัญหา เมื่อความทราบถึงพระเนตรพระกรรณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพยายมหาทางช่วยเหลือ

“ต่อมา นายทวิช กลิ่นประทุม ส.ส.ราชบุรี ในสมัยนั้นได้เข้าเฝ้าฯพระองค์ท่าน ซึ่งทรง

รับสั่งว่าต้องมีพื้นที่อย่างน้อยประมาณ 50 ไร่ นายทวิชมาเล่าให้ผมฟัง ต่อมาจึงหาที่ดินได้ และนำไปสู่การตั้งโรงงานนมผงขึ้น หลังก่อสร้างแล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานพิธีเปิดเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2515 พร้อมพระราชทานชื่อ “โรงงานนมหนองโพ” โดยให้บริหารงานในรูปบริษัทจำกัด ชื่อว่า “บริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถือหุ้นใหญ่ของบริษัท โดยพระราชทานเงื่อนไขไว้ด้วยว่า บรรดาเงินกำไรสุทธิที่คณะกรรมการบริษัทหาได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์นั้น ไม่มีการแบ่งกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้น แต่ให้บริษัทนำกำไรสุทธิส่วนหนึ่งเข้ากองทุนสะสมเพื่อประโยชน์แก่การศึกษาของบุตร-ธิดาสมาชิกของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมและสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้ส่งน่านมดิบให้โรงงานเป็นประจำ จากนั้นมาในปี 2516 จึงเริ่มต้นผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ขึ้นเป็นครั้งแรก

ขณะที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมรวมกลุ่มตั้งศูนย์รวมนมหนองโพ ซึ่งต่อมาสมาชิกของศูนย์รวมฯได้เข้าชื่อกันจดทะเบียนเป็น “สหกรณ์โคนมราชบุรี จำกัด” ในวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2514 เป็นสหกรณ์ประเภทบริการ กระทั่งต่อมาได้ขอจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น “สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด” เป็นสหกรณ์ประเภทการเกษตร

ยุทธ วัฒนกุล กล่าวอีกว่า ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลที่ได้ตั้งโรงงานในพื้นที่โปร่ง มีอากาศถ่ายเทสะดวก ลมแฉาดลอดที่ตี่ซึ่งพระองค์รับสั่งให้นำถั่วงอกนี้ตั้งในฟิโพลีกันท์ แต่ถั่วงอกไม่ได้เพราะมีขนาดใหญ่ จึงนำมาตั้งบริเวณสนามหญ้าให้สมาชิกกว่า 4,000 รายได้เห็นว่าในอดีตเป็นอย่างไ จากนั้นพระองค์ทรงโอนบริษัทนมหนองโพเข้ามาเป็นสหกรณ์โคนมหนองโพ โดยรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขณะ

‘หนองโพ’รำลึก พระราชทานโรง

ที่โรงงานถูกอนุรักษ์ไว้กว่า 40 ปีแล้ว เมื่อพ่อค้าคหบดีทูลเกล้าฯถวายเงิน พระองค์ยังทรงรับสั่งให้กลับคืนสหกรณ์เพื่อตั้งฟิโพลีกันท์เก็บไว้ให้อนุชนรุ่นหลังดู พร้อมก่อสร้างอาคารลักษณะเป็นอนเนกประสงค์ พระองค์พระราชทานชื่อ “อาคารเทพฤทธิ เทวกุล” รวมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯแทนพระองค์ทรงเปิดอาคาร โดยพระองค์ประทับข้างถั่วงอกพร้อมทรงฉายพระรูป เพื่อทรงนำกลับไปถวายรายงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“ในฐานะพสกนิกรที่ถวายงาน เกิดความ

ประทับใจหลายต่อหลาย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯไปทอดพระเนตรอ.โพธาราม เป็นการสว่เปลี่ยนเสื้อผ้า พร้อมกันนี้เห็นบุญของสหกรณ์โครับเสด็จ ซึ่งพระองค์เสด็จมีผู้เฝ้าฯถวายเต็มไปหมดเสด็จห่างประมาณ 100 สะพายกล้อง ทรงถือแฟ้มมีรับสั่งว่า “มายังใจ” ทว่าไม่พระองค์ทรงจำเราอีกว่า “สหกรณ์ทำอะไร

คนองโพ'รำลึกพระบรมหากฤณาริคุณ

พระราชทานโรงนมแห่งแรก-สร้างอาชีพยั่งยืน

บุญนุรักษ์ไว้กว่า 40 ปีแล้ว เมื่อพ่อค้า
ทูลเกล้าฯถวายเงิน พระองค์ยังทรงรับสั่ง
คืนสหกรณ์เพื่อก่อตั้งพิพิธภัณฑ์เก็บไว้ให้
คนหลังดู พร้อมก่อสร้างอาคารลักษณะ
แบบประดู่ พระองค์พระราชทานชื่อ
"เทพฤทธิ์ เทวกุล" รวมทั้งทรงพระ
โปรดเกล้าฯให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิ
ยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯแทนพระองค์
ทอดอากร โดยพระองค์ประทับข้างถังนม
ทรงฉายพระรูป เพื่อทรงนำกลับไปถวาย
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

ประทับใจหลายต่อหลายครั้ง ครั้งหนึ่งพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯโครงการเขาชะงุ้ม
อ.โพธาราม เป็นการส่วนพระองค์ ผมจึงรีบ
เปลี่ยนเสื้อผ้า พร้อมกับนำเลขานุการและ
เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์โคนมหนองโพตามไปรอ
รับเสด็จ ซึ่งพระองค์เสด็จฯโดยเฮลิคอปเตอร์
มีฝุ่นฟุ้งกระจายเต็มไปหมด ผมไปยืนเฝ้าฯรับ
เสด็จฯห่างประมาณ 100 เมตร พระองค์ทรง
สะพายกล้อง ทรงถือแผนที่ เมื่อเห็นผม ทรง
มีรับสั่งว่า "มายังไง" พวกเรารู้สึกปลื้มใจว่า
ทำไมพระองค์ทรงจำเราได้ และยังรับสั่งถาม
อีกว่า "สหกรณ์ทำอะไรกัน ฉะนั้น ฮ.มาเห็น

ขยายกันใหญ่โตเลย" นี่คือการประทับใจ
ที่สุด ที่ในหลวงทรงนั่ง ฮ. แทนที่จะทรงพักผ่อน
กลับทอดพระเนตรพื้นล่างดูที่สหกรณ์ จึงตอบ
พระองค์ท่านว่า กำลังสร้างซูเปอร์มาร์เก็ต
พระองค์ทรงถามว่าอะไรซูเปอร์มาร์เก็ต จึง
อธิบายว่าร้านค้าเดิมที่ขายเครื่องอุปโภคบริโภค
ให้สมาชิกเก่าๆ มีน้ำท่วม ต้องขนสินค้าหลาย
อย่าง จึงปรับปรุงใหม่ พระองค์ทรงมีรับสั่งว่า
เสร็จแล้วยัง จึงตอบว่าเสร็จแล้วพระพุทธเจ้า
ค่ะ พระองค์ทรงมีรับสั่งถามว่า "แล้วเชี่ยยัง"
เป็นจุดที่ประทับใจมาก และอาคารแห่งนี้
จะขอพระราชทานนาม ตอนนั้นช่วง 50 ปี

ครองราชย์ จึงกราบทูลว่าควรมีควรแล้วแต่
จะทรงโปรด ข้าพระพุทธเจ้าจะขอต่อท้ายชื่อ
ได้ไหม พระองค์ทรงมีรับสั่งถามว่า "แล้ว
ต่อว่าไง" 50 ปี ครองราชย์ พัฒนชาติ พัฒนา
สหกรณ์ พระองค์ทรงตรัสว่าโอ้ออ นายทวิช
กลั่นประทุม ชื่อที่น้อมเกล้าฯถวายพระองค์ท่าน
ซึ่งก็พระราชทานยกให้สหกรณ์ ข้าพระพุทธเจ้า
เลยขอพระราชทานชื่อเป็นอาคารเทพฤทธิ์
พระองค์ท่านทรงยกนิ้ว

ต่อมามีการก่อตั้งกองทุนขึ้นมา จึงทำ
หนังสือกราบบังคมทูลพระองค์ว่าจะทูลเกล้าฯ
ถวายหุ้น ซึ่งสมาชิกคนหนึ่งบอกว่า ดิฉันอยาก
ทูลเกล้าฯถวายให้ แต่เป็นหนี้ยูกกว่า 2,000 บาท
หากหมดหนี้สินแล้วจะถวาย ทุกวันนั้นดอยเบียด
จากอดีตถึงปัจจุบัน เป็นเงินเกือบ 20 ล้านบาท
พระองค์รับสั่งว่าให้เป็นทุนการศึกษากับสมาชิก
สามารถใช้กับทุนที่เรียนเกษตรได้ แม้ไม่ได้เป็น
สมาชิกก็ได้ นอกจากนี้มีกระทั่งกองทุนพระ
บารมีปกเกล้าฯขณะนี้ผ่านไประยะ 38 ปีแล้ว ซึ่งผม
เป็นประธานด้วย มี 55 ราย ทูลเกล้าฯถวาย
เงินมา พระองค์ส่งคืนกลับมาให้ตั้งเป็นกองทุน
ให้บุตร-ธิดาสมาชิก หรือ อุบัติเหตุ อุทกภัย ให้
ช่วยเหลือ โดยจะแจกทุนทุกวันที่ 17 ตุลาคม
ของทุกปี"

ส่วน จรัส ใจดี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
วัย 78 ปี กล่าวว่า เลี้ยงโคนมมาตั้งแต่อายุ
ประมาณ 30 กว่าปี หลังพระองค์มาอุปถัมภ์
แล้วชีวิตดีขึ้นเรื่อยๆ มีที่ส่งขายนมได้ ทำให้มี
รายได้เลี้ยงครอบครัว จึงเลี้ยงโคมาตั้งแต่ 2
ตัวและตกทอดสู่ลูกชายซึ่งเลี้ยงวัวกว่า 30 ตัว
โดยให้ลูกชายเป็นผู้ดูแลสืบทอดต่อ ปัจจุบันทำ
แบบครบวงจร มีการพัฒนาทั้งปลูกหญ้า ปลูก
ข้าวโพดฝักอ่อน ให้วัวกินได้

"ภูมิใจกับอาชีพนี้มาก ไม่มีอะไรที่ดีกว่า
อาชีพการเลี้ยงโคนม เพราะเป็นอาชีพที่เลี้ยง
ครอบครัว หลังทราบข่าวพระองค์สวรรคต
รู้สึกเสียใจมาก จะไปฟังพระสวดอภิธรรม
ที่วัดใกล้บ้านและลงชื่อแสดงความอาลัย
พระองค์ท่าน หากมีโอกาสที่สามารถทำได้
จะทำด้วยความรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ
ที่ทรงมีต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมอย่างหา
ที่สุดมิได้"

พันธุ์ แก้วนุ้ย